

نی - حمایت کننده رسانه های آزاد در افغانستان

دیدبان رسانه ها

گزارش پانزدهم آزادی ژورنالیزم در افغانستان

عزیزا ... حبیبی

تحلیلگر و مسئول دیده بان رسانه ها

گزارشگر دیده بان رسانه ها در گزارش چهاردهم برخی از مشکلات رسانه ها را بررسی نموده است، اما بعد از پنج سال که آزادی بیان در افغانستان بصورت عملی و قانونی تسجیل گردیده است کار رسانه بی و اطلاع رسانی با چالش های جدی مواجه است.

همراه با فعالیت خرابکارانه و حوادث انتحاری و حملات مخالفین دولت ، رسانه ها و خبرنگاران بیشتر از هر ارگان ها و کارکنان این ارگان ها مورد تهدید قرار دارند. از جانب دیگر گزارشگران به عناوین مختلف توسط افراد شامل در دولت و برخی از نمایندگان پارلمان مورد آزار و اذیت قرار داشته که گاه گاهی منجر به لت و کوب آنها شده و حتی گاهی اوقات درخواست می شود تا خبرنگاران از تالار شورای ملی اخراج شوند. اما با وجود حوادث ناگوار کار رسانه بی کماکان به رشد و گسترش خود ادامه میدهد. ما در این گزارش مطالب ذیل را مورد بررسی قرار داده ایم.

- ◀ عبدالرب رسول سیاف تلویزیون طلوع و کمسیون مستقل حقوق بشر را متهم به راه اندازی تظاهرات بر ضد وی کرد.
- ◀ رادیو استقلال که در ولایت لوگر موقعیت دارد از طرف اشخاص ناشناس به آتش کشیده شد.
- ◀ صفیه صدیقی و کیل پارلمان خواهان برون راندن فلمبردار تلویزیون طلوع از تالار ولسی جرگه شد.
- ◀ نامه سرگشاده سازمان ژورنالیستان بدون سرحد به رئیس جمهور افغانستان.
- ◀ راهزنان موتر ، وسایل کاری و وجه نقدی خبرنگار بخش پشتوی رادیو بی بی سی در ولایت خوست را مورد دستبرد قرار دادند.

- ◀ تلویزیون خصوصی لمر به نشرات آغاز نمود.
- ◀ ساحه نشراتی تلویزیون ملی در ولایت سمنگان وسعت یافت و نشرات تلویزیون محلی ننگرهار به ستلايت وصل شد.
- ◀ یک خبرنگار آژانس خبری پژواک تحسین نامه از کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را به دست آورد.
- ◀ ورکشاپ آموزشی حق نشر (Copy Right) از طرف رادیو تلویزیون ملی و اتحادیه ناشران ممالک آسیا پسیفیک (ABU) برگزار شد.

1. عبدالرب رسول سیاف تلویزیون طلوع و کمیسیون مستقل حقوق بشر را متهم به راه اندازی تظاهرات بر ضد وی کرد:

عبدالرب رسول سیاف وکیل انتخابی کابل درولسی جرگه ، در جریان یک جلسه علنی پارلمان به تاریخ ۲۳ اسد ۱۳۸۵ تلویزیون طلوع و کمیسیون مستقل حقوق بشر را متهم به تنظیم وپلان گذاری تظاهرات اخیر پغمان ساخت.

این تظاهرات با اشتراک صدها تن که گفته می شد از اهالی ولسوالی پغمان ولایت کابل اند علیه عبدالرب رسول سیاف و شماری از قوماندانان وی به تاریخ ۶ اسد ۱۳۸۵ راه اندازی شده بود ، مظاهره چیان عبدالرب رسول سیاف و شماری از قوماندانان وی را به غصب زمین های شان متهم می کردند که این تظاهرات منجر به کشته شدن دو تن و زخمی شدن دوتن دیگر گردیده بود.

در جریان این تظاهرات که دو روز پی در پی انجام شد سه تن از کارمندان تلویزیون طلوع نیز توسط افراد ناشناس لت کوب شده بودند . (که جزئیات آن در گزارش چهاردهم دیده بان رسانه ها به تفصیل آمده است).

گرچه موضوع بحث جلسه مورخ ۲۳ اسد ۱۳۸۵ ولسی جرگه ، قانون محاسب بود، اما توسط شماری از وکلا موضوع تظاهرات پغمان و داشتن زندانهای شخصی وبی سرنوشتی زندانیان در زندانها و توقیف بی مورد افراد نیز مطرح گردید .

عبدالرب رسول سیاف گفت " تظاهراتی که در پغمان صورت گرفته من اسناد دارم که کمیسیون مستقل حقوق بشر و تلویزیون طلوع پلان گذاری این تظاهرات را نموده اند ". وی افزود کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از طرف شب به ژورنالیستان جراید و تلویزیون طلوع خبر داده بود که فردا در پغمان مظاهره می شود. به گفته وی ، کمیسیون مستقل حقوق بشر به یک کمیسیون توطئه گر ، تبدیل شده است.

سیاف علاوه کرد "کسانی که در این توطئه های خاینانه دست دارند، همه ی آن ها را کش خواهیم کرد" سیاف همچنان گفت که وی نام دوتن از کارمندان کمیسیون حقوق بشر را اعلام خواهد کرد، که تظاهرات پغمان را پلان گزاری نموده بودند.

اما بعضی از کسانی که در مظاهره مورخ 6 و 7 اسد اشتراک داشتند و نمیخواهند که نام شان افشا شود میگویند " عبدالرب رسول سیاف به این دلیل تلویزیون طلوع و کمیسیون مستقل حقوق بشر را متهم به دست داشتن در ترتیب تظاهرات برضد وی میکند تا اذهان عامه را از غصب زمین های که از طرف شخص سیاف و دیگر همدستانشان صورت گرفته است منحرف سازد" افراد مذکور افزودند "سیاف و چند تن از همدستانش صد ها جریب زمین مردم را غصب نموده اند و هیچ کسی هم نیست تا زورش به عبدالرب رسول سیاف برسد تا حق مردم را دوباره از او بگیرد".

دیده بان رسانه ها برای معلوم شدن موضوع و حفظ توازن در گزارش دیده بان کوشش نمود تا با عبدالرب رسول سیاف در مورد اینکه وی چی اسنادی برای اثبات ادعایش بر علیه تلویزیون طلوع و کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان دارد و همچنان ادعا های کسانی که بر ضد وی دست به مظاهر زده بودند، مصاحبه نماید اما با تماس های مکرر و زیاد، عبدالرب رسول سیاف حاضر به مصاحبه نشد.

صدیق احمد زاده یکتن از مسئولین تلویزیون طلوع این ادعای عبدالرب رسول سیاف را رد نموده که آنها در راه اندازی این تظاهرات دست داشته اند. احمد زاده افزود " اگر سیاف اسناد داشته باشد که ما در راه اندازی این تظاهرات دست داشتیم چرا آن را ارائه نمی نماید".

همچنان فهیم حکیم معاون کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در گفتگویی با دیدبان رسانه ها گفت که آنها قطعاً در راه اندازی این تظاهرات دست نداشته اند.

به قول معاون کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، معمولاً ناظرین ساحوی کمیسیون از جریان تظاهرات نظارت می کنند که موضوع به خشونت نیانجامد، اما در فعالیتهای خارج از محدوده ی ماموریت خود فعالیت نمی کنند. به گفته ی موصوف اگر احیاناً کارمندان کمیسیون برای ژورنالستان راجع به تظاهرات تلفون نموده باشند، این بدان معنا نیست که کمیسیون حقوق بشر این تظاهرات را راه اندازی نموده باشد. یا این بدان معنا نیست که کمیسیون حقوق بشر تظاهرات را به راه انداخته باشد.

قابل یاد آور نیست که عبدالرب رسول سیاف یکی از رهبران جهادی است که در اکثر جنگ های داخلی دهه ی 1990 دست داشته است و در حال حاضر وکیل مردم کابل در ولسی جرگهء شورای ملی میباشد.

2. رادیو استقلال که در ولایت لوگر موقعیت دارد از طرف اشخاص ناشناس به آتش کشیده شد:

به تاریخ ۲۱ اسد ۱۳۸۵ شب هنگام رادیوی محلی استقلال که در ولسوالی برکی برک ولایت لوگر موقعیت دارد از طرف اشخاص ناشناس به آتش کشیده شد. رادیو استقلال که به کمک موسسه ی انترنیوز به تاریخ ۱۵/۰۴/۲۰۰۴ به نشرات خود آغاز نموده بود. و در شبانه روز 10 ساعت نشرات داشت.

باید گفت که رادیوی متذکره محافظ نداشت و لعل محمد مدیر مسول این رادیو شب ها را در دفتر اداری رادیو میخوابید، لعل محمد در شب آتش سوزی نیز در این دفتر با پسرش خواب بود.

به گفته لعل محمد" در حوالی ساعت ۰۲:۳۰ شب تاریخ ۲۱ اسد با صدای شکستن پنجره از خواب بیدار شدم ، و فهمیدم که در استدیو آتش سوزی صورت گرفته و دود از پنجره های آن به بیرون می براید. من بعد از آن که مسئولین ولسوالی را از طریق تلفون در جریان گذاشتم ، کوشش نمودم تا وسایلی را که در داخل استدیو قرار داشت حفظ نمایم ، اما به دلیل آتش سوزی شدید غیر از جنراتور که در آشپزخانه بود نتوانستم چیزی دیگری را از آتش نجات دهم ، زیرا در اثر آتش سوزی شدید دست و پایم سوخت به همین خاطر من دیگر کوشش نکردم تا باز هم برای نجات وسایل رادیو به استدیو داخل شوم.

نصرالله ستانکزی عبدالرب رسول پوهنچی حقوق پوهنتون کابل و صاحب متیاز رادیو استقلال به آتش کشاندن رادیو را کار دشمنان داخلی و خارجی افغانستان خوانده و گفت" رادیو استقلال را کسانی به آتش کشیده اند که نمی خواهند تا سطح آگاهی مردم بالا برود و هر اقدام عمرانی چه از نگاه مادی و چه معنوی در افغانستان را تحمل نمایند".

قابل تذکار است که چند روز قبل از به آتش کشیده شدن رادیو استقلال ، شب نامه ی در مربوطات ولایت لوگر از جمله ولسوالی برکی برک پخش شده بود که در آن از تهاجم غرب به افغانستان صحبت شده و به مردم گوش زد شده است که از اشتراک در محافل که در آن ساز و فحشا موجود باشد خود داری کنند. و همچنان در این اعلامیه آمده است که شنیدن موسیقی حرام است.

بناءً طوری فکر میشود که چون از رادیوی استقلال در پهلوی دیگر مسائل مانند اخبار ، برنامه های تفریحی و اعلانات ، موسیقی نیز به نشر میرسید پس به این اساس میتوان تا جایی سوختاندن رادیویی استقلال را با شب نامه که چند شب قبل از این حادثه به نشر رسیده بود مرتبط دانست.

قابل یاد آوریست که درخواست حمایت مالی برای اعمار مجدد این رادیو از طرف انترنیوز(حمایت کننده رسانه های آزاد در جهان) از موسسات کمک کننده شده است که تا به حال جوابی برای آن بدست نیآمده است.

3. صفیه صدیقی و کیل پارلمان خواهان برون راندن فلمبردار تلویزیون طلوع از تالار ولسی جرگه شد:

به تاریخ ۲۵ اسد ۱۳۸۵ صفیه صدیقی نماینده ی مردم ننگرهار در ولسی جرگه خواهان اخراج فلمبردار تلویزیون طلوع از تالار شورا شد.

این تنش زمانی به وجود آمد که از تلویزیون طلوع تصاویری از صفیه صدیقی به نشر رسید که گویا وی در جریان جلسه علنی ولسی جرگه به خواب رفته است اما صفیه صدیقی ادعا میکند که وی در آن حالت مشغول خواندن اسنادی بر روی میزش بود. خانم صدیقی این عمل تلویزیون طلوع را اهانت به خود خواند. چند ماه قبل نیز تصاویری از صفیه صدیقی که او را در حالت خواب نشان میداد از تلویزیون طلوع به نشر رسیده بود که صفیه صدیقی نیز آن را میپذیرد که در آن زمان واقعاً به خواب رفته بود، اما به ادعای خانم صدیقی در مورد آخر او را خواب نبرده بود.

در ادامه ی این اظهارات صفیه صدیقی ، تعداد زیادی از اعضای ولسی جرگه نیز با اعتراض به برنامه های تلویزیون طلوع آن را خلاف منافع ملی افغانستان توصیف کردند ، مامور جبار وکیل مردم غزنی یکی دیگر از اعضای ولسی جرگه در مورد تلویزیون طلوع گفت "تلویزیون طلوع افغان نیست ، تلویزیون طلوع مسلمان نیست".

نماینده ی دیگری ، تلویزیون طلوع را به "دشمنی با افغانستان" متهم کرد و ادعا کرد که این تلویزیون با پخش برنامه هایی، تلاش دارد به روند جاری افغانستان آسیب برساند. در نتیجه ی بگو مگو های زیاد مجلس ولسی جرگه به تشنج کشانده شد، عده ی از وکلا بر علیه تلویزیون طلوع و عده ای دیگر به طرفداری آن نظر میدادند، بعضی وکلا شکایت داشتند که طلویزیون طلوع در خدمت یک گروه معین میباشد و به دیگر وکلا توجه ندارند، بعضی دیگر از این شاکی بودند که چرا تصاویر آنها از طریق این تلویزیون به نشر نمی رسد تا موکلین آنها آنان را ببینند که در شورا حاضر هستند و عده ی دیگر نیز از محتوای برنامه های این تلویزیون شکایت میکردند و آن را مضر به فرهنگ و عنعنات مردم افغانستان میخواندند. اما عده ی هم این چنین برخورد با یک رسانه را از طرف ولسی جرگه در تضاد با حیثیت و وزن ولسی جرگه اذعان میکردند.

بالاخره محمد یونس قانونی رئیس ولسی جرگه با ایراد نطقی برای رسانه ها به آنها خاطر نشان ساخت تا رسانه ها کوشش کنند نکات مثبت از جلسات ولسی جرگه را نشر نمایند و به خاطر حفظ مصالح ملی از نشر موضوعات تنشزا خود داری ورزند.

به تعقیب آن عده ی از وکلا خواستند به شکل اعتراض تالار را ترک بگویند اما محمد یونس قانونی برای اینکه به این تنش پایان دهد جلسه ی مورخ ۲۵ اسد ۱۳۸۵ را سری اعلان نمود. باید گفت که این اولین جلسه ولسی جرگه از بدو تأسیس آن در ماه قوس سال گذشته بود که به شکل سری و بدون حضور رسانه ها برگزار شد.

مسئولان تلویزیون طلوع ادعای توهین به صفیه صدیقی را رد نموده ابراز داشتند که در برنامه های خود به مقامات افغان و یا وکیلی از ولسی جرگه اهانت ننموده اند، حفیظ آصفی مشاور تلویزیون طلوع میگوید " زمانی که خانم صدیقی گویا خوابش برده بود و تصاویری او از تلویزیون طلوع نشر شد این اهانت به او نیست، در جوامع آزاد نشر همچو تصاویر هیچ مانعی ندارد و ما نظر به قانون هیچ جرمی را مرتکب نشده ایم".

کمیسیون بررسی شکایات و رسیدگی به تخلفات رسانه یی بعد از بررسی ادعای صفیه صدیقی توصیه نامه ی کتبی به تلویزیون طلوع ارسال کرده بود که در آن آمده است "در جلسه فوق العاده مورخ 1385/5/25 بنا بر هدایت مقام وزارت فرهنگ و جوانان مبنی بر شکایت خانم صفیه صدیقی نماینده ی مردم در ولسی جرگه از تلویزیون طلوع، کمیسیون بعد از جر و بحث تصمیم اتخاذ نمودند تا به مسئولین تلویزیون طلوع اکیداً توصیه شود که از نشر همچو صحنه های جنجال بر انگیز و خفت بار خود داری و اجتناب ورزند."

دیده بان رسانه ها از مولوی مصطفی بارکزی رئیس موقت این کمیسیون پرسید که اعضای این کمیسیون به اساس کدام خطای انجام شده توسط تلویزیون طلوع به آن توصیه نمودند، وی گفت "چون افغانستان یک مملکت عنعنوی است و تلویزیون طلوع در تمام جهان نشر شده و پخش چنین تصاویر با عث ریختن آبروی تمام مردم افغانستان میشود و در پهلوی آن با عث ایجاد تشنج شده بود ما توصیه نامه ی به آنها نوشتیم"

اما به گفته ی صدیق احمد زاده یکی از مسئولین تلویزیون طلوع توصیه نامه ی ارسال شده از طرف کمیسیون بررسی شکایات و رسیدگی به تخلفات رسانه یی یک جانبه بوده و تلویزیون طلوع آن را قبول ندارد.

در همین حال صفیه صدیقی نیز توصیه نامه ی کمیسیون را کافی نشمرد و گفت که او باز هم این موضوع را تعقیب خواهد نمود.

قابل تذکار است که در بند دوم ماده ی سی و سوم قانون رسانه های همگانی به شکل عمومی اذعان شده است که "نشر مطالب ذیل در رسانه های همگانی جواز ندارد- مطالبیکه موجب هتک حرمت و افترا به اشخاص گردد". اما این موضوع تصریح نگردیده که کدام موارد موجب هتک حرمت به اشخاص شمرده میشود.

با در نظر داشت مسائل فوق دیده بان رسانه ها به این نتیجه میرسد که چون اصل بر این است تا جلسات ولسی جرگه علنی باشد و به نماینده گی مردم، رسانه ها در این جلسات حضور داشته باشند تا چگونگی تصمیم شورا را

به مردم برسانند، و مردم تشخیص دهند که آیا کسانی که آنها برای شان رای داده اند کاری میکنند و یا خیر، لذا نباید با طرح چنین مسائلی جلو کار اطلاع رسانی و رسانه ئی در افغانستان گرفته شود.

4. سازمان ژورنالیستان بدون سرحد نامهء سر گشادهء را به حامد کرزی رئیس جمهور افغانستان فرستاد:

به تاریخ ۲۶ اسد سال ۱۳۸۵ هجری شمسی که برابر میشود به ۱۷ اگست سال ۲۰۰۶ میلادی نامه ی سر گشاده ی از طرف سازمان ژورنالیستان بدون سرحد RSF عنوانی حامد کرزی رئیس جمهور افغانستان فرستاده شد.

در این نامه از حالت رو به وخامت ژورنالیستان و رسانه های افغانستان در هفته های اخیر یاد آوری شده و از رئیس جمهور خواسته شده است تا با توجه خاص در راستای بهتر شدن آن اقدامات جدی و عاجل نماید.

در نامه ی یاد شده از به آتش کشیده شدن رادیوی محلی استقلال و مقدار خسارات وارده به این رادیو یاد آوری شده است، همچنان در مورد درخواست اخراج رسانه ها از تالار شواری ملی به تاریخ ۲۵ اسد ۱۳۸۵ نیز یاد آوری شده ، در پهلوی آن از زندانی شدن عبدالقدوس خبرنگار رادیو صلح که در ولسوالی جبل السراج ولایت پروان که در شمال کابل موقعیت دارد نیز یاد آوری شده است. عبدالقدوس که به تاریخ ۲۵ دلو ۱۳۸۴ از طرف پلیسی که مربوط قوماندانی امنیه ی ولایت پروان میشدند در حالی که مصروف گذشتاندن دوره ی آموزشی خبرنگاری در موسس ی نی- حمایت کننده ی رسانه های آزاد افغانستان بود به ظن داشتن در حمله به جان سامعه سادات وکیل ولایت پروان در ولسی جرگه بازداشت شد(در این حمله یک تن نگهبان خانم سادات مجروح گردیده بود).

از همان زمان تا به حال عبدالقدوس بدون آنکه اتهام معینی به او وارد شود و قضیه اش در محکمه مورد بررسی قرار گیرد در زندان به سر میبرد.

[قراریکه در گزارش دهم دیده بان رسانه ها نیز تشریح شده است باز داشت عبدالقدوس از همان آغاز غیر قانونی صورت گرفته بود ، قدوس از طرف پولیس ولایت پروان در کابل دستگیر شد در حالیکه به اساس ماده ی ششم و هفتم قانون پولیس افغانستان ، پولیس یک ساحه نمیتواند اقدام به دستگیری بیرون از ساحه معینه ی خود کند مگر در صورت تحقق حالات خاص، که در مورد عبدالقدوس هیچ کدام از حالات پیش بینی شده در قانون تحقق نیافته بود.]

(قابل یاد آوری است که در این اوآخر دفتر نماینده گی خاص سازمان ملل متحد UNAMA به همکاری کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان وکیل مدافعی برای عبدالقدوس استخدام نموده که حیات الله حیات نام دارد و قرار است در محکمه که در آینده های نزدیک دایر خواهد شد از وی دفاع کند.)

در مورد این بیانیه رئیس جمهور کار شناسان در عرصه رسانه ها ابراز نظر های داشتند، سیدآقا حسین سانچارکی رئیس اتحادیه ملی ژورنالیستان افغانستان میگوید "استعمال جملات و واژه های تند و نامناسب مانند فتنه انگیزی، افتراء و شخصیت کشی و امثال آنها به هیچ وجه شایسته یک رییس جمهور نیست و اصولاً چنین سخنانی در چنان روزی بی تناسب می نماید، سخنان رئیس جمهور به مناسبت سالروز استرداد استقلال و در روز تجلیل از پیشگامان آزادی و اصلاحات و یادکرد خاطره ی قهرمانان و نمادهای نواندیشی و آزادی طلبی در تاریخ یک قرن اخیر افغانستان بیان می شود و از جمله جمله ی آن بوی خودکامگی و ضدیت با آزادی رسانه ها به مشام می رسد". سانچارکی علاوه کرد که خوب بود تا در این روز رئیس جمهور از جسارت، تلاش و کوشش خبرنگاران جوان و شجاع و با انگیزه ی کشور که برای یافتن حقیقت، جان خود را در خطر قرار دادند و هزاران سختی و مشقت را در راه انعکاس واقعیت های جاری کشور تحمل کردند، ستایش می کرد و از چند تن روزنامه نگاران سرشناس و مطرح کشور به نام روز آزادی و استقلال تجلیل می نمود و یاد ژورنالیستان شهید افغانستان را گرامی می داشت. اما به گفته ی سیدآقا حسین سانچارکی جای بس تأسف است که رئیس جمهور، تنها خشم و ناراحتی اش از رسانه ها را فرو ریخت و با الفاظ رکبک، تلاش و فداکاری رسانه ها را خدشه دار ساخت.

5. راهزنان موتر، وسایل کاری و وجه نقدی خبرنگار بخش پشتوی رادیو بی بی سی در ولایت خوست را مورد دستبرد قرار دادند.

به تاریخ 22 اسد 1385 کمال سادات گزارشگر محلی بخش پشتوی رادیو بی بی سی در ولایت خوست زمانی که پس از انجام یک مصاحبه ی در ولسوالی علیشیر ولایت خوست دو باره به طرف شهر خوست در حرکت بود از طرف اشخاص ناشناس مورد حمله قرار گرفته و بعد از آن که او را لت و کوب نمودند و پای بسته در بین مزرعه ی جوارى انداخته شد موتر شخصی و وسایل کاری اش (، دو پایه تیلیفون، یک عدد کمره ی دیجیتال، و پول نقد) مورد دست برد قرار گرفت. به گفته ی انجنیر محمد انور یک تن از اعضای فامیل کمال سادات زمانی که کمال سادات بعد از چندین ساعت تأخیر به منزل برگشت بسیار در حالت بدی قرار داشت و مورد لت و کوب شدید دزدان قرار گرفته بود.

مل پاسوال محمد ایوب قوماندان امنیه ی ولایت خوست در یک مصاحبه ی با دیدبان رسانه ها گفت "ما بعد از آن که از این حادثه خبر شدیم به جستجوی دزدان آغاز نمودیم، موتر کمال سادات را در نزدیکی سرحد بین افغانستان و پاکستان در حالی که در اثر عوارض تخنیکى از کار مانده بود یافتیم اما از دزدان و دیگر امتعه ی کمال سادات خبری نبود، ما در صدد دستگیر نمودن دزدان و به دست آوردن وسایل کاری به سرقت رفته ی کمال

سادات هستیم" قوماندان امنیه ی ولایت خوست افزود که به اساس معلومات استخباراتی که آنها به دست آورده اند به زودترین فرصت دزدان را دستگیر خواهند کرد.

قابل تذکار است که چندی قبل یکتن از خبرنگاران آژانس خبری پژواک به نام عبدالله الهام نیز در مربوطات ولایت کندهار از سوی دزدان مورد حمله قرار گرفته بود (تفصیل آن را در گزارش 14 دیده بان رسانه ها میتوانید مطالعه نماید).

6. تلویزیون لمر در کابل به نشرات آغاز نمود:

به تاریخ ۲۸ اسد ۱۳۸۵ نشرات امتحانی تلویزیون خصوصی لمر با تلاوت آیات چندی از کلام الله مجید آغاز شد. بعد از آن گوینده ی به نام مجاهد کاکر روی پرده ی تلویزیون ظاهر شد و گفت که آنها با در نظر داشت قانون اساسی و قانون رسانه های همگانی نشرات خواهد داشت.

صاحب امتیاز تلویزیون لمر سعد محسنی است که در عین حال صاحب امتیاز تلویزیون طلوع نیز میباشد. به گفته ی صدیق احمد زاده یکی از مسئولین تلویزیون لمر و طلوع، اکثر نشرات تلویزیون لمر به زبان پشتو خواهد بود و در پهلوی آن به زبان های دری، اردو و انگلیسی نیز نشرات خواهند کرد و محتوی برنامه های شان حاوی خبر و موضوعات سیاسی بوده و برنامه های تفریحی در مقیاس کمتر به نشر خواهد رسید. صدیق احمد زاده افزود "هدف از ایجاد تلویزیون لمر پرکردن خلا های که ما در تلویزیون طلوع داشتیم میباشد و آن به این معنی که اکثر نشرات تلویزیون طلوع به لسان دری بوده و برای حفظ توازن تصمیم هیئت رهبری تلویزیون طلوع بر آن شد تا با ایجاد تلویزیون لمر این خلا را پر کنند" صدیق احمد زاده یکی دیگر از اهداف ایجاد تلویزیون لمر را مقابله با تأثیر گذاری تلویزیون خیبر (تلویزیون خیبر از پشاور - مرکز ایالت صوبه سرحد پاکستان نشرات میکند) در مناطق پشتون نشین مرزی کشور خواند و افزود "تلویزیون خیبر که در مناطق پشتون نشین نشرات دارد مردم را تحت تأثیر خود قرار داده است، ما با ارائه ی برنامه های دلچسپ تر و خوب تر به مقابله آنها خواهیم پرداخت".

به قول صدیق احمد زاده در حال حاضر تلویزیون لمر تنها در شهر کابل قابل دریافت است و در آینده های نزدیک در ولایات نیز قابل دریافت خواهد بود.

قبل تذکار است که لمر هفتمین چینل تلویزیونی است که در کابل به نشرات آغاز نموده است (قبل از این تلویزیون های طلوع، افغان، آئینه، آریانا، شمشاد و تلویزیون ملی در کابل و اکثر ولایات فعالیت داشته اند).

در همین حال در ولایات کشور نیز کوشش های در جریان است تا چینل های تلویزیونی راه اندازی شود. دیده بان رسانه هاخبر سه چینل که قرار است در سه ولایت کشور به نشرات خود آغاز کند را دریافت نموده که عبارتند از، تلویزیون هیواد در کندهار، تلویزیون ساقی در هرات و تلویزیون شایق در شهر جلال آباد ولایت ننگرهار میباشد.

7. **ساحه ی نشراتی تلویزیون ملی در سمنگان وسعت یافت و نشرات تلویزیون محلی ننگرهار به ستلایت وصل شد.**

به کمک دولت هندوستان ساحه ی نشراتی تلویزیون دولتی ولایت سمنگان با نصب یک دستگاه جدید الی 50 کیلومتر گسترش یافت.

این دستگاه جدید که به تاریخ 19 اسد 1385 به بهره برداری سپرده شد ، ساخت کشور ایتالیا بوده و مصرف مجموعی نصب و منتاژ آن یکصد هزار دالر امریکایی از کمک های بلاعوض دولت هندوستان پرداخته شده است.

نهندرسنگ رعنایکتن از انجیران کمپنی Becil هندوستان که مسوولیت نصب و منتاژ این دستگاه را بدوش دارد با تذکار مطلب فوق به اژانس خبری پژواک گفته است که این دستگاه دارای قدرت ۲۰۰ وات بوده و می تواند شهر ایبک و قریه های اطراف آن را تا حدود پنجاه کیلو متری تحت پوشش قرار دهد.

به گفته ی رعنا، دستگاه یاد شده مجهز با سیستم جدید و عصری بوده که کار نصب و منتاژ آن یکماه را در بر گرفت که این از جمله ۲۴ دستگاه فرستنده ی است که هند به دولت افغانستان کمک کرده است.

انجیر نجم الدین مدیر تخنیک آمریت تلویزیون محلی سمنگان گفت که دستگاه سابقه در اوایل سال ۱۳۶۸ به نشرات آغاز کرد که قدرت نشراتی آن یکصد وات بود و فاصله ی ده کیلو متر را تحت پوشش قرار می داد و اثر استعمال زیاد، کیفیت نشراتی خود را از دست داده بود.

تلویزیون محلی سمنگان شش ساعت نشرات دارد که علاوه بر نشرات تلویزیون ملی افغانستان، رویدادها و گزارشات محلی را نیز تهیه و بدست نشر می سپارد.

در شهر ایبک ولایت سمنگان در پهلوی تلویزیون ملی شبکه های تلویزیونی آریانا و آئینه نیز قابل دریافت میباشد.

همچنان به تاریخ ۱۸ اسد نشرات دوساعته ی تلویزیون محلی ننگرهار نیز به ماهواره وصل شد.

محمد هاشم غمشریک، رئیس اطلاعات ، فرهنگ و جوانان ننگرهار در یک مصاحبه ی با دیده بان رسانه ها گفت که نشرات تلویزیون محلی ننگرهار را به کمک یک و نیم میلیون دالر از کمک های بلاعوض دولت هندوستان به ماهواره وصل نموده است ، موصوف افزود که بعد از این تلویزیون ننگرهار در تمام افغانستان و در ۴۱ کشور جهان از طریق ماهواره قابل دریافت میباشد.

پرتاب سنگ، جنرال قنسل هندوستان در جلال آباد هدف از کمک های این کشور را انکشاف بیشتر رسانه ها خواند.

قابل ذکر است که رادیو تلویزیون ننگرهار در سال ۱۳۶۳ شمسی به نشرات خود آغاز نموده است .

8. یک خبرنگار آژانس خبری پژواک تحسین نامه ی حقوق بشر را به دست آورد:

به تاریخ ۲۵ اسد خبرنگار آژانس خبری پژواک در ولایت بغلان شیر محمد جهش ، بخاطر انعکاس حقایق و افشای یک زندان شخصی ، تحسین نامه ی جرأت و شجاعت را از سوی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان دریافت نمود.

این تحسین نامه طی محفلی که در شهر پلخمری ولایت بغلان برگزار شده بود با شرکت یکعده مسولین و ژورنالستان به شیر محمد جهش تفویض گردید.

در تحسین نامه که از طرف دفتر ساحوی زون شمالشرق کمیسیون مستقل حقوق بشر مقیم کندز به ریاست فرهنگ و جوانان ولایت بغلان سپرده شده آمده است : ((کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ، از تلاش های خستگی ناپذیر شیر محمد جهش خبرنگار آژانس خبری پژواک که همواره حقایق را به امانتداری انعکاس داده، قدردانی نموده و به وسیله ی این تحسین نامه جرأت و شجاعت شانرا ستوده و خواهان توفیق مزید ایشان میباشد.))

آقای جهش در مصاحبه با آژانس خبری پژواک گفت که او در ماه جوزای امسال ، خبری را مبنی بر موجودیت زندان شخصی در شهر پلخمری ، انعکاس داد که بر مبنای این خبر یکی از قوماندانهای کندک لوای ۲ شاهراه شمال، جوان ۱۸ ساله بنام عبدالوحید را بخاطر معامله ی تجارتي شخصی در داخل یک کانتینر قرارگاه این لواء برای هفت روز زندانی نموده بود که جوان بعد از نشر خبر رها شد. قابل یاد آوری است که در این اواخر لوای شاهرا ها از تشکیلات رسمی دولت لغو شده است.

قابل تذکار است که شیر محمد جهش چندین بار از طرف مقامات دولتی و قوماندانان محلی مورد تهدید قرار گرفته است که تفصیلات آن را میتوانید در گزارش نهم دیده بان رسانه ها مطالعه نماید.

9. ورکشاپ آموزشی حق نشر (Copy Right) از طرف رادیو تلویزیون ملی و اتحادیه ی ناشران ممالک آسیا پسیفیک (ABU) برگزار شد:

به تاریخ ۲۴ و ۲۵ اگست ورکشاپ تحت عنوان حق نشر یا کپی رایت (Copyright Workshop) از طرف تلویزیون ملی به کمک اتحادیه ی ناشران آسیا پسیفیک (ABU) در تالار رادیو افغانستان برگزار شد. این ورکشاپ توسط حقوق دان فلپینی به نام فرناند البرتو (Fernand Alberto) نماینده ی قانونی سازمان ABU پیش برده میشد. در این ورکشاپ در حدود ۶۰ تن از نویسندگان و خبرنگاران از نهاد ها و سازمان های مختلف رسانه ئی اشتراک نموده بودند. در جریان این ورکشاپ نخست مفهوم حق نشر بیان شد و بعداً این موضوع روشن ساخته شد که چی زمانی حق مولف یا حق نشر به میان میاید و به تعقیب آن موضوعات مختلف در این رابطه یکی پی دیگر تشریح گردید و به سوالات اشتراک کننده ها جواب داده شد.

به گفته ی فرناند البرتو هدف آنها از تدویر این ورکشاپ عبارت از بلند بردن سطح آگاهی عامه در رابطه به موضوعاتی که مربوط به قانون حق النشر است میباشد.

نجیب روشن رئیس عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان در بیانیه ی اختتامیه ی این ورکشاپ گفت " امید وار هستم افغانستان با تدوین قوانین حق مولف در لست کشور های شامل شود که قانون حق نشر را مراعات میکنند". نجیب روشن افزود " ما خود که امروز برای نخستین بار این ورکشاپ را برگزار میکنیم ، یکی از کسانی هستیم که این حقوق را مراعات نمیکنیم و در لست دزدانی که حقوق دیگران را زیر پا میکنند شامل هستیم" روشن علاوه کرد که آنها کوشش میکنند تا با تدویر اینچنین ورکشاپ ها و سمینار ها یک مرحله ی روشن گری را قبل از تدوین قانون حق نشر پشت سر بگذارانند تا به تدریج به جای برسند که مراعات حق دیگران به وجدان اجتماعی تبدیل شود و همگی آن را مراعات نماید.

قابل تذکار است که پیش از این نیز کوشش های برای معرفی حقوق نشر صورت گرفته بود و به تاریخ ۲۹ اسد ۱۳۸۴ که برابر میشود با ۲۰ اگست سال ۲۰۰۵ کمیون مستقل نشرات رادیو تلویزیون ملی افغانستان ضمن نشر «لایحه ی حق النشر مواد تولید شده ی رادیو تلویزیون ملی افغانستان»، مکتوب هایی را خطاب به تمام رادیو ها و تلویزیون های فعال در افغانستان صادر نموده بود که بر مبنای لایحه ی متذکره از این رسانه ها خواسته شده بود تا بعد از آن لایحه ی کاپی رایت را رعایت کرده و از نشر تمام مواد تولید شده در رادیو و تلویزیون ملی افغانستان خود داری نمایند. بر مبنای لایحه ی متذکره که در سه فصل و بیست و یک ماده تدوین شده بود ، و تمام فیلم ها، موسیقی ها و آهنگ ها، پارچه های تمثیلی ادبی و هنری، فیلم های مستند، فیلم های هنری، ادبی، تربیتی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، ذوقی و خبری را شامل می شد که تمام رادیو ها و تلویزیون های

خصوصی و مستقل باید از نشر آن خودداری کرده و یا در قبال نشر آن به رادیو و تلویزیون دولتی پول پرداخت نمایند.

صدیق احمدزاده یک تن از مسئولین تلویزیون طلوع (در همان زمان) ضمن پذیرفتن این موضوع که قانون کاپی رایت می تواند یک امر بسیار مفید باشد، تأکید می کرد که کمیسیون ملی مستقل نشرات رادیو و تلویزیون صلاحیت وضع چنین قانونی را ندارد.

قابل یاد آوریست که به اساس قانون رسانه های همگانی نیز چنین صلاحیت برای کمیسیون ملی مستقل نشرات رادیو و تلویزیون داده نشده است.

(گزارش مفصلتر در مورد این لایحه را میتوانید در گزارش هشتم دیده بان رسانه ها مطالعه نمائید.)

اینک برای تدوین قانون حق نشر و یا حد اقل برای معرفی این پدیده کوشش های صورت میگیرد که یک اقدام خوب برای حمایت حقوق دیگران محسوب میگردد.

عزیزا... حبیبی
تحلیل گر و مسئول دیدبان رسانه ها
نی - حمایت کننده رسانه های آزاد در افغانستان
azizullah@nai.org.af
شماره موبایل +9370293970

جاوید احمد
محقق رسانه ها
jawid.ahmad@nai.org.af
شماره موبایل +93-799340831
برای به دست آوردن کاپی های برقی این گزارش به آدرس ذیل مراجعه فرمائید.
www.nai.blogfa.com

خواننده های محترم میتوانند نظریات و پیشنهادات خود را در مورد این خبرنامه برای بهتر شدن محتوا و کیفیت آن با ما در تماس شوند.

خبرنگاران و مسئولین رسانه ها هر زمانی که با مشکل مواجه میشوند لطفاً به آدرس های فوق با ما آن را در جریان بگذارند. ما با پیگیری گزارش دادن آن بتوانیم کاری برای دور کردن آن مشکلات کرده باشیم.

یادآوری:

- 1- به خاطر حفظ محرمانگی و ملاحظات امنیتی که در برابر گزارش دهنده راجع به گزارش های تهدید و تخویف وجود دارد، برای نی ممکن نبود تا جهت اثبات رویدادها مساعی بیشتر تحقیقاتی را انجام دهد.
- 2- این خبرنامه به کمک بخش ابتکارات دوره انتقالی دفتر انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا، تحت شرایط اعانه شماره HAD-G-00-02-00066-00 و تحت پروژه کمکی شماره ASIE/2005/16775/106772 اتحادیه اروپا تهیه گردیده است.
- 4- نظریات ارائه شده در این گزارش مربوط به مؤلف آن بوده و لزوماً منعکس کننده نظریات دفتر انکشاف بین المللی ایالات متحده آمریکا و کمیسیون اروپا نمی باشد.
- 3- هیچیک از مواد متذکره در این گزارش بدون اجازه نی نباید دوباره به چاپ برس.